

Tiden ville kunne udvikle sig og vise deres Frugt af deres Gjæringer. Jeg haaber saaledes, at det ærede Medlem vil see, at han her har stundt aldeles feil (S. A. Hansen: Det glæder mig!). — Han sagde dernæst, at naar jeg igaar udtalte mig til Gunst for Folkekirkens Præster, var det altså det Samme, som da man ved en anden Leilighed udtalte sig til Gunst for Laugsmestrene, og han pointerede stærkt dette Ord: „Laugsmestrene“, som om han meente derved at have bibragt mig et drabeligt Slag. Jeg vil herved bemærke, at jeg vel veed, at det ærede Medlem kan tage meget fiint paa politiske Spørgsmaal, men her har han dog taget saa fiint, at Sagen saa at sige er forvundet imellem hans Hænder; thi, han vil dog vel ikke nægte, at han, da der var Tale om Næringsløben, talte Laugsmestrenes Sag saa godt som Nogen; han stod dengang paa Laugsmestrenes Rettigheder, og det ærede Medlem maa dog i ethvert Tilfælde indrømme mig, at hvis der ved hiin Leilighed var Tale om at vise nogen Begunstigelse mod Laugsvæsenet, var det fra hans, men ikke fra min Side, det skete (S. A. Hansen: Nei!). Det ærede Medlem siger Nei; jeg ventte, at han vil bevise det. Hvad angaaer Spørgsmaalet om, hvorledes de enkelte Friksoler ville udvikle sig, udtalte jeg mig for et Tilfyn, som efter min Mening var nødvendigt, og det forekommer mig dog virkelig ikke, at det ærede Medlem kan bebrejde mig dette, thi det ligger i Sagens Natur, at der maa være et Tilfyn med slige Ting, og jo stærkere og bestemtere det er, desto bedre overbeviser man sig om, hvorvidt Institutionens Formaal fyldestgøres, og hvorvidt den bør udvikles. Jeg har den Overbeviisning, at jo skarpere Tilfynet bliver, desto bedre vil Institutionen i Tiden blive. — Endelig tog det ærede Medlem meget stærkt fat paa mig, idet han bestyldte mig for, at jeg ikke havde læst Lovforslaget rigtigt igjennem, men dette savner ogsaa al mulig Grund; det kan maaskee være, at jeg udtrykte mig saaledes, at det kunde see ud, som om jeg ikke havde læst rigtigt, men det har jeg virkelig gjort. Jeg paastaar, at man vil finde, at det meget ofte bliver Tilfældet, at disse Fripræster ville føle sig tilfjændede til at blive forsamlelige

med deres Indberetninger til Sognepræsterne; thi i Henhold til de Udtalelser, jeg før har fremført om en bestemt kirkelig Retning, som, hvis Lovforslaget blev ophøiet til Lov, vilde gjøre sig gjældende, ville disse Fripræster have en stor Tilfjændelse til, naar der fremkom Ordninger, at søge at gjøre det til noget Svagt og Uegheldigt, om disse Indberetninger skete ordentligt eller ikke. Det er ganske vist, at dette vilde medføre, at Vedkommende kunde mulktres, men derved vilde man komme til ad Evangens Bei at fordærve den hele Land, der skulde udvikle sig frivilligt.

Jeg skal ikke fortsætte disse Bemærkninger; jeg haaber — jeg gjentager det — at man ikke i dem vil see noget Tjendtligt imod frie Institutioner, Noget, som er min hele Karakter og Anskuelse imod, og jeg haaber, at man vil holde mig tilgode, at jeg har udtalt mig imod et Forslag, som jeg ikke troer kan blive til Held og Gavn for Sognebaandsløserne. Kun en Bemærkning maa jeg endnu tilføje; da jeg troer den er af Bigtighed. Der kan godt være et stærkt kirkeligt Nøre, uden at der derfor behøver at være mange Sekter. Jeg sagde, at der ikke var mange Sekter, eller at i alt Fald det Sektvæsen, der var, havde en meget liden Betydning, og vel kan jeg ikke nægte, at der hist og her i Landet er stærkt Nøre i kirkelig Henseende, navnlig fremkaldt ved de saakaldte høirkirkelige Anstuelser, men jeg maa vedblive paastaae, at noget egentligt Sektvæsen findes ikke. — Jeg maa endelig gjentage, hvad jeg før udtalte, og hvad jeg beder de ærede Medlemmer at erindre, at dette Lovforslag er et Skridt fremad paa en Bei, der stiller hen imod den saakaldte Præstefrihed, der gaaer ud paa, at Præsten skulde have Ret til at bortvise fra Alteret og fra de kirkelige Handlinger i Almindelighed alle dem, der ikke i kirkelig Henseende høre til deres Retning, og som de ikke finde sig i fuld Overensstemmelse med. Det finder jeg imidlertid saa farligt, saa opløsende for Menighedsforholdet og saa skjævt virkende med Hensyn til selve Sagen, da Præsten er Menighedens Tjener og ikke dens Herre, at jeg ikke vil give mit Minde til, at Noget i denne Retning tribes og fremmes.